

(1934 -)

İDRİS KAHVECİ

1934 yılında Denizli'ye bağlı Çal ilçesinde dünyaya geldi. 1958'de Emniyet Teşkilatı'na girerek Isparta'da çalışmaya başladı.

Uzun yıllar Emniyet Teşkilatında çalıştı. Üstad Bediüzzaman Hazretleri'ni son iki senesinden, vefatına kadar adım adım takip eden sivil polislerden birisidir. Ayrıca, Urfa'dan mezarı yıkılarak Isparta'ya getirilen Hz. Üstad'ın mübarek naşını defneden dört polisten tek hayatta kalanıdır. Şimdi Denizli'de ikamet etmektedir. Denizli'de Risale-i Nur hizmetlerinde bulunan Ali İhsan Büyük-tarakçı'nın komşusu olduğunu öğrendik. Ali İhsan Bey vasıtasıyla randevu alarak Denizli'ye hareket ettik. Tarih: 14 Mayıs 2007

İdris Kahveci 73 yaşına rağmen çok dinç ve sağlıklı görünüyordu. Kendisini saatlerce dinledik, her şeyi sorduk. Bir deftere aldığı notlara bakarak sabırla bize cevaplar verdi. Her ihtimale karşı bir arıza olur diye hem kamera, hem de teyp kaydı yaptık. Baştan tedirgindi. Birkaç kere, "konuşmak istiyorum, fakat bana bir zarar gelmez değil mi?" diye tekrar etti. Gördük ki; hala, o gün bıraktığı yerde, o âlemde yaşıyor... Derelerin altından çok sular aktığı halde, o hala bazı şeyleri devlet sırrı olarak kabul ediyor. Onları kalbine ve kabrine gömmek istiyordu.

İdris Bey bize; Üstad Bediüzzaman Hazretleri'nin iki yıllık takip hatıralarını anlattı. Isparta Kabristanı'na Bediüzzaman'ı nasıl defnettiklerini anlattı. Yaptığı baskınları anlattı. Ve başka meslekî hatıralarını da anlattı. Büyük iddialarda bulundu. Bediüzzaman'ın kabrinin, Isparta'dan başka yere değiştirildiğini ise asla kabul etmiyor, hatta tepkiyle karşılıyor.

Anlattığı şeylerin doğruluk derecesini, daha doğrusu yanılma payını elbette biz bilemeyiz. Şunu da açıkça gördük ki: Çok samimiydi. Kendi ifadesiyle, daha o zamanlarda "Bediüzzaman Hazretleri'nin büyüklüğünü keşfetmişler." Bediüzzaman Hazretleri'ni çok saygı ve sevgiyle anıyor şimdi.

14 Mayıs 2007'de sohbet tarzında geçen röportajımız, mazinin yarı karanlık dehlizlerine inşallah bir mum daha yakmış olur. Hem de, O Aziz Üstad'ın, güya en rahat geçen son yıllarında, Demokrat Parti döneminde bile neler çektiğini birazcık anlamış oluruz, inşallah.

İdris Kahveci Anlatıyor:

İKİ SENE BOYUNCA VEFATINA KADAR BİZ TAKİP ETTİK

–Kendinizi tanıtır mısınız?

–Ben İdris Kahveci... 25.03.1934 Çal doğumluyum. 1958 yılında Isparta'da göreve başladım. O günkü yetkililer, beş arkadaşla birlikte beni doğrudan Said Nursî Hazretleri'nin takibi için görevlendirdiler. O arkadaşlarla beraber biz Said Nursî Hazretleri'nin sağlığında gece gündüz beraberdik. Uzun yıllar bu görevde kaldık. Zaman zaman Barla'ya gidiyordu Hoca. Kirlara gidiyordu, orada yazıyordu. Yanında talebeleri bulunuyordu. Ziver Gündüzalp, Bayram Yüksel, bir Bayram daha vardı, (Hüsnü Bayram) Mustafa Sungur vardı, Atabeyli Tahir Mutlu Hoca vardı. Buna, bir vatandaş araba hediye etmişti. O vatandaş, kendisi şoförlüğünü yapıyordu. (Mahmut Çalışkan)

Said Nursî Hazretleri'nin bir hırkası ve ibriğinden başka bir şeyi yoktu yanında. Hediye kabul etmezdi.

–Size kolaylık olsun diye hatırlatmak için soruyorum. Bu vazifeyi size kim vermişti? Vali mi verdi? Emniyet amiri mi verdi?

–Emniyet Müdürü verdi.

–Kimdi o?

–Ahmet Eren, öldü o. O zaman Isparta Emniyet Müdürü idi.

–Ne dedi size? Nasıl bir talimat verdi?

–Dedi ki: “Siz yeni geldiniz, burada tanınmıyorsunuz. Birkaç arkadaş bu Hoca’nın devamlı bir şekilde takibini yapacaksınız.”

–Siz haftalık veya günlük rapor mu veriyordunuz?

–Haftalık rapor veriyorduk. Ama bazen gerekiyorsa günlük raporlar da veriyorduk. Bu raporlar bakanlığa gönderiliyordu.

–Raporlara neler yazılıyordu?

–İşte, “şuraya gitti, şunlar geldi, şunlar gitti, normal geçti...” gibi şeyler. Yalnız başka takip edenler de vardı. Bir ara on beş kişiyi geçtik. Onlar da ayrı takip ediyordu.

–Siz kaç kişiydiniz ekip olarak?

–Biz ekip olarak üç kişiydik.

–Bediüzzaman sizi biliyor muydu? Sizin kendisini takip ettiğinizin farkında mıydı?

–Evet biliyordu. Fıtnat Güngör Hanım’ın evinde kalyordu. Vatandaş ikinci adam olarak Hüsrev Altınbaşak’ı biliyordu. Bediüzzaman yanlış anlaşılıyor bana göre. Bu zat Kur’an-ı Kerim’in tefsirini yapan yüz sene içindeki gelmiş geçmiş en derin, en bilgili âlimdir.

–Bunu o zaman da anlamış mıydınız, yoksa şimdi mi fark ettiniz büyüklüğünü?

–O zaman da anlamıştık. Kitaplarını topluyorduk zaman zaman görev icabı. Zaten talebeleri, sağ olanlar varsa beni tanırlar. Şimdi sağ olan var mı bilmiyorum? Varsa beni iyi tanırlar.

–Mustafa Sungur var. Hüsnü Bayram var.

–Mustafa Sungur beni çok iyi tanır. Hüsnü Bayram da tanır. “Bu takipçiler içinde en iyi sensin” diye beni parmakla gösterirlerdi o zaman. Bilhassa Mustafa Sungur beni çok iyi tanır. Sorularınızla beni yönlendirin, soru sorun cevap vereyim.

–Siz Bediüzzaman’ı iki sene boyunca, 1958’den vefatına kadar takip ettiniz değil mi?

–Evet, iki sene boyunca vefatına kadar biz takip ettik.

BEDİÜZZAMAN’DA NELER GÖRDÜNÜZ?

–Bediüzzaman’da neler gördünüz? Tarihlerini tam hatırlayamasanız da, mesela kıra gittiğinde ne yapardı? Sizinle bir şey konuşur muydu?

–İzah edeyim: Gittiği yerlerde düşünüyordu, “yazın” diyordu yanındakilere, açıklamaları yazdırıyordu sürekli. Çok uzaklardan, yakınlardan, her yerden ziyaretçileri geliyordu. Bunların bazılarını kabul ediyordu, bazılarını kabul etmiyordu. Halk arasında, “bunun kalbine malum oluyor da iyi olanları alıyor, kötü ruhlu olanları geri çeviriyor” diyorlardı. Aslında böyle bir şey yoktu. Emniyet mensupları için: “Ben üzülüyorum. Bunlar emir kuludur, bunların başlarına bir şey gelmesin, bunlar sıkıntıya girmesin” diye sık sık söylerdi.

–Sizinle konuşur muydu? Seninle konuştu mu hiç?

–Konuşurdu tabi. “Siz devlet memurusunuz, görevlisiniz, vazifenizi yapıyorsunuz, ben sizi sıkıntıya sokmak istemem” diye, bu lafı çok söylerdi. Cuma namazına giderken bazen izdihamdan dolayı geri dönerdi.

Bazıları “gösteriş yapıyor” derlerdi. Hâlbuki bu kalabalıkta bir olay çıkarsa emniyet mensupları için “bir dert gaile olur, ben onları yormak üzmem istemem” derdi.

Baktı ki kalabalık olmuş, evine geri döner, namazını evde kılardı. Ziyaretçi geldiğinde çok yalvaranlar olurdu, “elini öpüp döneceğiz” derlerdi.

Çok yalvaranları beş dakika kabul ederdi. Biz bu kadar yakındık yani. Israrlara bazen dayanamaz alırdı. Bazılarını almazdı, çünkü başa çıkılmazdı, her yerden gruplar geliyordu. Yugoslavya'dan, Rusya'daki Türklerden, Arabistan'dan, Pakistan'dan ve diğer Müslüman ülkelerden gelenler oluyordu. Bunları havaya, duruma göre ayarlıyordu. Çünkü birinci düşüncesi emniyet mensuplarını üzmemek yormamak idi...

—Siz bunları o zaman görüyordunuz?

—Tabi biz çok yakınındaydık. Hediye almıyordu. Bir sıkışma olmuştu. Biz evinde arama yaptık. Kitapları topladık.

—Sene kaçtı?

—1960 İhtilalı öncesiydi.

—Size yukarılardan “bu raporlar olmamış, şöyle yazın, böyle yazın” şeklinde bir baskı geliyor muydu?

—Hayır. 163. madde ile ilgili mesele vardı. Toplantı yerleri basılıyor. Birkaç kişi içeriye atılıyor, sonra serbest kalıyorlardı.

Bediüzzaman Hazretleri talebeleriyle bir kır gezisinde

HÜSREV ALTINBAŞAK İÇİN MAHKEMEDE ŞAHİTLİK YAPTIM

Hüsrev Altınbaşak mahkemeye düşmüştü. Malatyalı Sıtkı Cebesoy isminde bir Isparta Ağır Ceza Reisi vardı. Biz on üç kişiydik, tutanakta imzası olanlar. Reis soruyordu tabi. Hüsrev Altınbaşak kabul etmiyordu suçlamaları. Reis en son beni çağırdı. Baştan sona anlattım:

Bediüzzaman'ın Cuma namazına gidip neden yarı yoldan döndüğünü, misafirlerin bir kısmını neden kabul etmediğini, paraları neden almadığını, neden oralarda bulunduğunu...” hepsini izah ettim. Ondan sonra, “Din Devleti kurmak istediğini?” sordu.

Ben dedim:

“Hayır, yok böyle bir şey. Kur'an-ı Kerim'in en iyi şekilde tefsirini yapan kişi” olduğunu, bu Hoca ve arkadaşları derin bir bilgiye sahiptir, yani Kur'an'ın tefsirini yapıyor, başka bir şey yoktur.” dedim.

—O tarihlerde Bediüzzaman'ın Isparta'da bir mahkemesi yoktu yalnız.

Hüsrev Altınbaşak

— Anlattığım bu mahkeme Hüsrev Altınbaşak ile alakalıydı. Bu mahkemeye İstanbul'dan Avukat Bekir Berk ve Avukat Gültekin Sargül geliyordu. Ücret almıyorlardı. Fakat üç yüz beş yüz kişi toplanıyordu. Yol parası diye ceplerine zorla sokmaya çalışıyorlardı. Sonuçta hâkim: “Kürt Devleti kurmak istiyor, buna ne dersin?” diye sordu. Ben dedim: “Hayır! Şeyh Said isyanında bile, yardım istemek için Said Nursî Hazretleri'ne haber gönderiyorlar. O da, ‘Bu iş doğru değildir, ben sizin teklifinizi kabul edemem’ diye cevap veriyor” dedim hâkime. Daha birçok şeyler sordu, ben cevap verdim. Ağır Ceza Reisi: “Ne diyorsun şahidin ifadesine?” dedi. Hüsrev Altınbaşak kalktı: “Aynen kabul ediyorum. Sanki benim kalbimin içini tek tek okudu. Noktasını, virgülünü değiştirmeden kabul ediyorum” dedi. Bu şekilde geçti mahkeme. Mübarek Bayram da yakındı, hangi Bayramdı hatırlamıyorum, ama Ramazan Bayramı olabilir. Sonuçta Hüsrev Altınbaşak bu şekilde tahliye edildi.

“İSPARTA'DA BİR MEZAR KAZIN” DİYE BİR ŞİFRE GELDİ BİZE

1960 yılı Şubat sonlarında olacak, o aralarda tam hatırlayamıyorum. Said Nursî Hazretleri: “Hükümetin iyi yolda olmadığına” dair bir mektup yayınladı, Menderes hükümetine karşı. Yalnız nasihat şeklinde ılımlı olarak... Şöyle olsa daha iyi olur gibi bir mektup.

—Bu mektup kitaplarda var.

—Tabi. Bunu zamanın muhalefet lideri İsmet Paşa istismar ederek: “Menderes Hükümeti Şihlardan, Şeyhlerden medet bekliyor” şeklinde kendine göre çevirdi bunun yönünü. Ve İçişleri bakanı Namık Gedik'ten emir geldi: “Said Nursî'nin bulunduğu yerde mecburi ikamete tabi tutulması...” şeklinde bir emir. Gezdürülmemesi, her gün, “buradayım” diye adını soyadını yazıp imza atılması şeklinde. Emirdağ'daydı o gün Said Nursî Hazretleri. Bir müddet Emirdağ'da kaldı. Ne kadar kaldı şimdi hatırlamıyorum. Mart ayının ilk haftaları veya on beşi olabilir. Sonra bu mecburi ikamete kaldırdılar. Oradan Urfa'ya gitti. Urfa'da İpek Palas Oteli'nde 19 nolu odasında (doğrusu 27 nolu oda) kaldı. Orada vefat etti. Oda hala muhafaza ediliyor, orayı müşteriye vermezler.

—Urfa'ya giderken Emirdağ'dan Isparta'ya geliyor önce, sizin bundan haberiniz oldu mu?

—Haberimiz var tabi.

—Bir takibiniz oldu mu?

—Hayır. Biz o bölümde vazifelidik. Urfa'da Halil İbrahim dergâhının bahçesine gömülüyor, belki görmüşsünüzdür?

—Evet gördük.

—Orada her gün gruplar halinde çok ziyaretler oluyor, malum. Ben görmedim ama cenazesine 300 otobüsün gittiği söyleniyordu. Isparta'dan da çok gitmişlerdi. O adamlar dönünce.. 1960 İhtilal'ının, Milli Birlik Komitesi'nin (MBK), 6 ve 25 sayılı kararları vardı. Kanun hükmündedir bu kararlar. Bunlara göre dönen 15 kişiyi gözaltına aldirttilar bize. İki ay sonra mahkemeye sevk ettik, mahkeme bunları serbest bıraktı. Bir müddet sonra ziyaretlerin aşırı olmasından tedirgin olan MBK üyeleri, “bunun mezarını kaldıralım” diye karar alıyorlar. Bize Isparta'ya şifreler geldi. “Isparta'da bir mezar kazın” diye, bir şifre.

BEDİÜZZAMAN'IN TABUTUNU EMNİYET MÜDÜRÜ İLE BERABER DÖRT KİŞİ DEFNETTİK

—Siz gelenin Bediüzzaman'ın tabutu olduğunu biliyor muydunuz?

—Tabi biliyorduk. Afyon'a kadar helikopterle veya uçakla geldi. Afyon'dan askerî pikapla gece saat ikide geldi Isparta'ya. Emniyet Müdürü de vardı.

—Emniyet Müdürü kimdi o zaman?

—Yine aynı, Ahmet Eren... Burdurluydu o, şu an hayatta değil. Tabutu getiren aracın asker şoförü orada kaldı. Bizim şoför arkadaş direksiyonun başına geçti, getirdik mezarlığa ve defnedildi.

—Siz gömülme anında orada mıydınız?

—Evet tabi.

—Biraz teferruatlı anlatır mısınız? Kimler vardı o anda orada? Gece saat kaçtı? Asker var mıydı?

—Hayır, asker yoktu. Bizden başka kimse yoktu. Dört kişiydik. Getirenler orada kaldı, teslim aldığımız yerde, mezarın yeri bilinmesin diye. Gece saat iki buçuk üç gibiydi.

- Mezarın yeri nasıl tespit edildi?
- Bize talimat verildi. Uygun bir yer kazıldı.
- Mezarcılar mı kazdı?
- Evet.
- Sizin nezaretinizde mi kazdılar?
- Evet, gariban herhangi birinin mezarı gibi kazıldı.
- Bir gün önce mi kazıldı mezar?
- Akşama doğru. Gömdüğümüzde gece iki buçuk, üç gibiydi. Mezarın yeri görülmesin diye o şahıslar orada kaldı.
- Kaç kişiydiniz defin anında?
- Emniyet Müdürü ile beraber dört kişiydik.
- Bir de Üstad Bediüzzaman'ın kardeşi Abdülmecid Efendi vardı galiba?
- O yoktu. Afyonda kalmış olabilir. Biz üç dört sene bu mezarı tarassut altında bulundurduk.
- Defin işleminden sonra hemen dağıldınız mı?
- Evet. Ama birkaç gün dışarıda, yol üstünde sırayla dolaştık. “Gelen giden var mı? Hareket var mı? Gören var mı?” gibi. Çünkü gören varsa bir hareket olurdu.
- Nasıl bir tabuttu?
- Lehimlenmiş, tamamen muntazam bir tabuttu. Sıcak zamanda gelmişti, koku olmasın diye muntazam lehimlenmişti. Üç dört sene tarassud etik (gözetim altında tuttuk). Üzerine ot tohumları serptik. Yanında bir çeşme vardı, şu karşıdaki divan mesafesinde. Biz sulardık o otları, sonra otlar yeşerdi.
- Sonradan bu mezarın yerinin bulunması var. Bundan haberiniz oldu mu?
- Hayır! Hayır! Hiç kimse, “mezarı buldum” diyemez.
- Peki, hiç talebeleri gelip aramadılar mı mezarı? Hiç gördünüz mü onları?
- Valla gelip gidenler oldu, arayanlar oldu. Barla'ya da gidenler arayanlar oldu.
- Mezarlığın neresindeydi Bediüzzaman'ın kabri?
- Orta bölümünde bir yerdeydi.
- Medyada daha evvel yanlış olarak çıkmış, tashih edilmesi gereken şeyler var demiştiniz, çekimden önce?
- Sabah Gazetesi'nde yayınlanmıştı, Türkeş'in hatıralarında. Bir cevap yazmıştım, yalnız cevabım çıkmadı.
- Bunlar ne ile ilgili hatıralardı, düzeltilmesi gereken itiraz ettiğiniz yerleri neresiydi?
- ”Said Nursî'nin Urfa'daki mezarından alındığını, bu tarafa, Isparta'ya doğru getirildiğini ve Emirdağ'da bir yamaca defnedildiği” şeklinde. Bu doğru değil. Sabah Gazetesi'nde yayınlandı bu. Ben cevap yazdım, cevap vermediler. Ama yayını kestiler o zaman.
- ”Siz Said Nursî'nin mezarı ile ilgili gerçek budur, biz defnettik” şeklinde Sabah Gazetesi'ne yazdınız, fakat cevap vermediler. Ama yayın da kesildi o zaman, öyle mi?
- Evet öyle, yayın kesildi. 1993'de biliyorsunuz Bakanlar Kurulu Kararı ile “itibarı iade” edildi. Cumhuriyet, Vatan, Sabah gazetelerinin bu hususta yazdıklarının hiç biri doğru değildir. Hatta mezarın yeri ile ilgili, Savaş Ay'ın yaptığı açık oturum da boştur.
- Demek ki Said Nursî'nin cesedinin denize atılması tamamen yalan ve uydurma?
- Tamamen uydurma, yalan ve iftiradır.
- Az önceki sohbetimizde o zaman ki devlet adamlarının ruhsal durumları hakkında bazı bildikleriniz olduğunu söylemişsiniz. Biraz bahseder misiniz? Bunlar hizmetimizle ilgili mi?

—Bunlar bu mesele ilgili değil. Bana bunları çok kişiler, basın mensupları, Ispartalılar da sordular. “Mezarın yerini göster, türbesini yapalım, kamerayla çekelim, televizyonlarda gösterelim. Burası bir ziyaretgâh olsun” dediler. Ben dedim: “Olmaz!”

—Peki, şimdi mezarın yerini bulabilir misin?

—Ben iki ay evvel gittim. Baktım, dolaştım, gördüm geldim. Akrabalarım var orda, ara sıra gidiyorum.

—Aklıma şu takıldı. Siz gelen tabutun Bediüzzaman’a aid olduğunu nereden biliyordunuz? Size dendi mi Urfa’dan Bediüzzaman’ın naşı gelecek diye söylendi mi? kim söyledi?

—Vali ile Emniyet amirine şifre geldi. Geleceği saat belli, hareket saati belli...

—Siz şu anda canlı bir şahitsiniz, onun için çok önemlisiniz.

—Bazı talebeleri, “yok, sonradan Barla’ya götürüldü...” falan diyorlar. Yok, böyle bir şey.

—Ama bu çok sonradan oldu.

—Ben bunlara katılmıyorum. Mezarı hâlâ Isparta’dadır.

ÇEKİNİYORUM, SİZE DE ZARARI OLUR, BANA DA

—Şu anda Said Nursî’nin kabrini dünyada bir tek ben biliyorum.

—Peki, sizi alıp Isparta’ya götürsek yerini göstermez misiniz?

—Hayır. Sizin gibi yirmi yıldan beri peşimde “yerini göster” diyenler var. Vicdan azabı da çekiyorum. Turizm açısından orası canlansın da istiyorum. Ama yapamam şimdi, eğer bir açılım olursa?

—Siz karar verin, ben sizi alayım götüreyim Isparta’ya?

—Sonra size de zararı olur, bana da zararı olur bunun. Bunu araştırmak lazım... Ben çekiniyorum yani... Size göstersem, “kim gösterdi?” diyecekler. Elbette beni gösterecekler. Çünkü benim bildiğimi biliyorlar. O zaman her şey ortaya çıkacak.

DEVLET YETKİLİLERİNDEN BİR İZİN ÇIKTIĞI TAKDİRDE MEZARIN YERİNİ GÖSTERİRİM

—Bu hatıraları kayda başlamadan önce birkaç kere dediniz ki: “Bana bir zarar olur mu?” Biraz tereddütlü anlattınız. Niye acaba eskiden beri gelen mesleki bir disiplinden dolayı mı?

—Sizin dışınızda, düşünürsek, basın mensupları bu konuşmaları allayıp pulluyor. Kendinden ilaveler yapıyor, yerlerini değiştiriyor, kendi düşüncesini ekliyor, saptırıyor, işi irticaya götürüyorlar. Gördüğünüz gibi ne irticacıyım, ne de eğilimim vardır. Ama yetmiş üç yaşındayım. Kökten, babamızdan, atamızdan aldığımız terbiyeyi, bozmam. On beş yaşında, aklım erdiğinde neysem, şimdi de oyum. Katiyen değişmeyen bir kişiyim. Etki altında kalmam. Çok şeyler gördüm, diğer başka meseleler hakkında da...

—Bildiğiniz, Devlet sırrı gibi zannettiğiniz şeyler varsa açıklayın. Tarihi gerçekler ortaya çıksın. Hiç bir zarar görmezsiniz.

—Biliyorsunuz bugünkü hükümet de bu konularda itham ediyor. Bizim onları da düşünmemiz lazım. Devlete de zararımız dokunmasın. Bana da olmasın, onlara da olmasın.

—Bizim gayemiz, biliyorsun insanlar fanidir. Allah geçinden versin. Herkes bir gün ölecektir. Bildiğiniz bir şey varsa kabre, toprağa sizinle beraber girmesin. Malum Bediüzzaman Hazretleri’ni dünyada görenler çok azaldı. Biz şimdi bunları toparlamaya çalışıyoruz.

—Bediüzzaman’ın kabri ile ilgili dört kişiyiz. Birisi Samsun’lu, birisi Urfalı idi. Araştırmışlar, bunların öldüğünü buldum internette. Bilmiyorum, görüşmüyordum onlarla. Müdür zaten çoktan ölmüştü.

—İsimleri neydi bu dört kişinin?

—Ben İdris Kahveci, Denizliliyim. Emniyet Müdürü Ahmet Eren Burdurludur. Ziya Athoğlu Urfalıdır. Diğeri de Hüseyin Beyazıtlı Samsunlu idi. Defin anında orada olan dört kişi bunlardır. O iki arkadaş biz yaşlarda idi, öldü mü kaldı mı onları bilmiyordum.

—Peki, işçiler var mıydı defin esnasında. Siz kürekleri elinize aldınız, kendiniz mi attınız toprakları?

—Hayır, hayır işçi falan yoktu. Biz kendimiz gömdük. Hiç işçi filan mümkün mü? Kimse sokulmuyordu ki oraya. Çok gizli tutuluyordu, hiç kimse bilmiyordu, dört kişi dışında. Gece yıldırım hızıyla geldi, biz bunu yıldırım hızıyla indirdik, defnettik.

—Kabir derin miydi?

—Normaldi. Mezar, önceden “filancaya” diye akşamdan hazırlanmıştı. Çinko tabutu açmadan olduğu gibi gömdük. En ufak bir koku falan yoktu. Lehimleri çok sağlam yapmışlar. Şimdi şu anda bunun yerini göstermeyi sakıncalı görüyorum. Ama Devlet yetkililerinden bir izin çıktığı takdirde, ben şurasıdır diye gösteririm. Yoksa başımın derde girmemesi için göstermem. Bazı gruplar var: “İnanç turizmi açısından türbesi yapılsın, belli olsun yeri. Düşünün, yılda üç milyon insan gelir buraya. Düşünün artık gelecek geliri...” diyorlar.

—Yalnız şu var İdris Bey. 1969 senesinde Minareci Mustafa diye bir ağabeyimizin çocuk olan yeğeni vefat ediyor.

—Minareciyi tanıyorum. Karadenizliydi galiba.

—Evet doğru. İşte onun yeğeninın mezarı kazılırken, Bediüzzaman’ın kabri bulunuyor. Kendisiyle yayınlanmış röportajımız var, video kayıtlıdır. Ağabeyler Anlatıyor kitabımın 1. cildinde vardır. Orada her şeyi anlatıyor.

—Mümkün mü bu? Yer yerinden oynar o zaman. Alpaslan Türkeş’in de zaman zaman Barla’ya şoförüyle geldiğini söylüyorlar. Ben Alpaslan Türkeş’i de takip ettim, Hindistan’dan geldikten sonra. Sivil olarak on beş gün takip ettim. 21 Şubat olayları olmuştu ya, İnönü’ye karşı tanklar uçaklar kalktı. O da o zaman evinde gözetleniyordu.

—Türkeş niye “Emirdağ sırtlarında defin edildi” desin acaba?

—Bilmiyorum, ama herhalde o da bilmiyordu. İşte Sabah Gazetesi’nde yayınlandı bu. Cevap yazdım yayını kestiler.

—Hangi tarihte olmuştu bu olay?

—Yeni kurulmuştu bu gazete. Herhalde on beş sene içindedir.

—Hangi başlıkla yayınlanmıştı bu yazı?

—”Alpaslan Türkeş’in İhtilal Hatıraları” diye.

EVLADIM SİZİ DE YORUYORUZ, BİZİM YÜZÜMÜZDEN ZAHMET ÇEKİYORSUNUZ

—Şunu merak ediyorum. Bediüzzaman’ın evini bastığımızda, o anda kendisi orada mıydı? Size karşı nasıl davrandı? Bunlar ayrıntı gibi geliyor ama bilelim.

—Gayet soğukkanlı idi. “Siz vazifenizi yapıyorsunuz” dedi.

—Kaç defa bastınız evini?

—İkiyi geçmez. Herhalde iki kere olacak. Fıtnat Güngör’ün evinde. Ama ölümünden sonra Hüsrev Altınbaşak ve diğer talebeleri için müteaddit defalar bir şeyler oldu yani. İhbar ediyorlardı. “Filanca yerde faaliyet gösteriyorlar” diye. Tabi mecbur kalıyorduk gitmeye, gerekeni yapıp geliyorduk.

—Kırlara çıktığınızda beraber miydiniz?

—Tabi tabi, aramız bazen on metre olurdu. İstesem dibine kadar gidersin.

—Ne yapardı kırlarda?

—Kitap, Cevşen okurdu. Fakat çok düşünürdü, tefekkür ederdi. Bazen Doğu’ya doğru döner, “yazın” derdi. Kâğıt kalem her zaman hazırır.

—Siz de arabayla mı takip ediyordunuz?

—Tabi, evet arabayla takip ederdik.

—Emniyet Müdürü Ahmet Eren’in size: “Bu rapor olmamış; bunu şöyle yazın...” gibi telkinleri olur muydu? Gerçi 1958 yılları en rahat dönemleriydi.

—Hayır, böyle telkin olmamıştır. Bazen “durumunda bir değişiklik yoktur” diye yazardık.

—Elinizde o tarihlere ait bir rapor, bir belge var mı? Hatıra olarak.

—Elimde böyle bir şey yok.

—İnternette yalan yanlış bilgiler olduğunu söylemişsiniz. Nedir bunlar?

—Bir kere cesedinin denize atıldığı yanlış... Sonra Kürt devleti için çalıştığı yanlış. Ben böyle bir şeye rastlamadım. Bunun dışında Adnan Menderes dönemindeki beyanatı saptırılmış. Belli başlı bunlar.

—Bediüzzaman’la hiç yüz yüze geldin mi?

—Her zaman, her zaman...

—Onları anlatsanız. Mesela bir şey söyler miydi sana?

—O genelleme şeklinde konuşurdu. “Evladım sizi de yoruyoruz, üzüyoruz, bizim yüzümüzden zahmet çekiyorsunuz. Size bir zarar gelirse üzülmürüz” derdi, devamlı tekrarları.

—Üstad’a karşı sevgin var mıydı o zaman? Yoksa resmi görev mi yapıyordunuz sadece?

—Biz Onun büyüklüğünü keşfettik. Özellikle isnat edilen şeylerin doğru olmadığını görüyorduk. Biz inanıyorduk ki bu zat doğru yoldadır. Tanıdıkça muhabbetimiz artıyordu. Yakın talebeleri: “Gördüklerimizin içinde bir tek sen varsın” diye ara sıra gösterirlerdi beni.

—Bediüzzaman’ın yakın talebeleri şimdi sizi görseler tanırlar mı?

—Tanır, hepsi tanır beni.

—Bu talebeleriyle konuşur muydunuz o zaman?

—Evet konuşurduk.

—Demek ki görevinizi tam olarak yaptınız?

—Evet, bizim görevimizde en ufak sapma olmadı. Ancak işlem yaparken, “daha kibar davranmak, daha yumuşak davranmak” şeklinde görevi götürmüşüzdür. Başka birisi gelse, hakaret ediyor, vuruyor kırıyordu mesela. Ben böyle bir şey yapmadım. Başka bir din adamı da olsa, ilim sahibine saygı duyardım.

—Peki, sizinle beraber görev yapan arkadaşlarınızın tutumları nasıldı?

—Valla çoğu; konulardan uzak olanlar vardı. Arkadan hakaretimiz konuşurlardı.

—Vali Bey sizi çağırır mıydı o zaman?

—Hayır. O sonradan olmaya başladı. O zaman Emniyet Müdürü yeterli idi. Yeni geldiğimizde bakıyorlardı. Bizi psikolojik olarak karakterimizi inceliyorlardı.

POLİS VE JANDARMA BİRBİRİNE BİLGİ AKTARIYOR VE DEVAMLILIK TAKİP EDİLİYORDU.

—Üstad Isparta’dan zaman zaman Emirdağ’a giderdi. Giderken takip eder miydiniz?

—Hayır. Bizim mıntıkamız bellidir. Belli yere kadar takip ederdik. Bizim mıntıkamız Eğirdir, Barla, kazalar yani. Biz jandarmaya bildiriyorduk. Arabanın plakasına göre jandarma ile “şuradadır, buraya geldi, şuradan geçti, şunu yaptı...” gibi birbirine aktararak o şekilde takip ediliyordu.

—Bediüzzaman Barla’da kaldığı zaman siz de orada kalıyor muydunuz?

—Tabi. Ama O da her zaman kalmazdı orada.

—Görevinizi hakkaniyetle mi yapıyordunuz? Sonradan: “Bediüzzaman’a karşı şöyle bir hareketim oldu, yanlışım oldu...” diye vicdanî bir muhasebe yaptınız mı?

—Ben vicdan muhasebesi yapıyordum şahsen. Mesela çok büyük çapta kitapları toplandı zaman zaman. Bunlar Ankara’ya gönderildi. Yazık oldu yani... O kitaplara yazık olduğunu düşünürüm. İnsanlar “Nurculuk” deyince, işin derinliğini bilmeyince, kötü bir şey zannediyordu. Bana göre: Yüzde yüz olarak Kur’an-ı Kerim’in açıklamasına hizmet eden bir kişilik olarak biliyorum ben.

—Biliyorsun insanoğlu yer, yaşar, uyur, bazen kızar... Normal beşeri hareketleri vardır. Üstad’ta diğer insanlardan farklılıklar görebiliyor muydun?

—Farklılıkları vardı. Bir kere kendine aid olmayan bir gıdayı yemezdi. Çok az yer, zinde kalabilirdi. Kendisinin bir geliri yoktu. Hüsrev Altınbaşak’ın Isparta Gönen Ovasında tarlaları vardı. Bildiğim kadarıyla oraları buğday tarlası olarak kiraya veriyordu. Buradan aldığı gelirle, birlikte idare

ediyorlardı. Kesinlikle hediye ve para kabul etmezdi. Şatafata düşkün değildi, çok tabii giyinirdi. Bir ibrik ve sırtındaki yorgandan başka bir şey taşımazdı.

—Baktığı zaman insana pozitif bir etki verir miydi? Siz hisseder miydiniz?

—Evet. Saygı gösterilecek bir zat idi, böyle bir etki veriyordu. İnsana güven veriyordu. Ama işi derinlemesine bilmeyenler başka gözle bakıyordu tabii.

ZİYARETİNE GELENLERİ RAPORLARIMIZA YAZARDIK

—Mustafa Ezener Ağabey'in kitapçı dükkânı varmış Isparta'da. Oraya da baskın yapar mıydınız?

—Çok iyi bilirim o dükkânı ve Mustafa Ezener'i. Emekli Başçavuştu o. Zaman zaman baskın olmuştur. Kitapları el altından satardı o. Biz biliyorduk, ama mecbur kalmadıkça dokunmazdık. Mimar Sinan Camisi'nin karşısında kitapçı dükkânı vardı. Mustafa Ezener'i çok iyi bilirdik.

—Nuri Benli'yi bilir miydiniz? Oteli olacak Isparta'da. Onda kalırmış genellikle dışarıdan gelenler. Talebeleriyle münasebetiniz nasıldı?

—Saray Palas Oteli... Çok iyi bilirdik Nuri Benli'yi. Zübeyir, Bayram, Mustafa Sungur, Ceylan Çalışkan, Tahir Mutlu bunları iyi tanırđık. Münasebetimiz normaldi, iyiydi. Onlar Hoca ne derse onu yapıyorlardı. Kapıda bekliyorlardı, gelen olduğu zaman karşılıyorlar, nereden geldiğini soruyorlardı. Israr ediyorlardı gelenler.

—Siz evin karşısında mı beklerdiniz?

—Giren çıkanı görecek şekilde. Yanda, karşıda, duvar dibinde.

—Gelen gidenin kaydını yapar mıydınız? Sonra karakola verir miydiniz?

—Yapardık. Sorardık nereden geldiğini. Mesela: “Adapazarı'ndan, Mısır'dan, filanca yerden gelenler oldu...” diye tespit ederdik. Raporda: “Bugün filan filan yerlerden üçer beşer şu gruplar geldi...” şeklinde tespit ederdik. Onları rapora yazardık. Görevimiz neyse yapardık. Ama yapmaktan yapmaya fark vardır. Fakat halkın alt tabakası iyi yapacağım derken zarar veriyordu Said Nursî Hazretleri'ne. Mesela, Mehdi meselesi gibi...

—1958 de Ankara'da Bediüzzaman'ın on kadar talebesi mahkemeye verildi, hapse atıldı. Size bilgi geliyor muydu?

—Bize böyle durumlarda yazılar gelirdi. Bilgi alış verişleri yapılırdı. “Filan filanca mahkemeye verildi veya beraat etti” gibi. Bunlar toplanırdı. Mesela, bizde dört tane böyle kalın klasör vardı. Çeşitli resmi evraklar, raporlar, hayatı boyunca yapılan yazışmalar, mahkemeler vs...

—Bunlardan hiç var mı sizde.

—Hayır. Ben canlı şahidiyim, kolay kolay bir şeyi unutmam.

KÖYÜMDE BİLE SORUŞTURDULAR BENİ

—Siz nasıl polis oldunuz? Ortaokulu mu, liseyi mi bitirdiniz?

—Evet, Denizlide Ortaokulu bitirdim. Çeşitli meslek eğitimlerinden geçtikten sonra polis oldum. Siyasi hizmetler eğitimleri aldıktan sonra, siyasi hizmetler grubuna ayrıldık. 1958 yılının Eylül ayında hizmete başladım ben.

—Hep sivil miydiniz?

—Evet, hep sivilim.

—Bu ilk göreviniz miydi?

—Evet, ilk görevimdi. Isparta'ya yeni gelen biri olarak, tanınmadığımız için bize görev verdiler. Sır yönünden çeşitli imtihanlar geçirdik. Sonra Türkiye çapında dolaştığımız yerler oldu. Baştan bekârdım. MİT (Milli İstihbarat Teşkilatı) mensupları zaman zaman beni soruşturmuşlar. Köye kadar gidiyorlar, küçüklüğümü geçirdiğim yerde bile soruşturuyorlar beni. Çok olumlu cevaplar alıyorlar. Güvenilir mi diye soruşturmuşlar. Biz sonradan öğreniyorduk bunları. Mesela, şarka çok erken gidiliyordu, ben gitmedim. Valiler, emniyet müdürleri: “Bu şahsı bırakmayın, kıymetini bilin...” diye söylerlermiş. Ben bunları sonradan duyuyorum tabii. Gitme zamanım gelse bile yazı yazıp durduruyorlardı. Mesela, bir emniyet âmiri yeni geliyordu. Genelde siyasi durumları bilmediği için, Vali: “Sen muhatap ol, dosyayı sen getir, Emniyet Müdürü gelmesin” diyordu bana. Bu işler ihtisas

meselesi olduğundan herkes anlamıyordu. Bir de bizim saatimiz, bayramımız seyranımız yoktu. Zaman zaman benim günüm geçerci, başkaları bayram yapar, ben çalışırdım.

—Bir soru daha: Siz Üstad'ı 24 saat takip edemediniz herhalde. Bir başkasına görev devri yapar mıydınız?

—Hayır. Gece yanına kimse gelmezdi zaten. Sabah göreve yine başlardık. Ama kendi aramızda bazı işlerimiz olursa, “üç saat siz bekliyorsunuz...” gibi bazı değişmeler oluyordu aramızda. Hepimiz seçilmiş, görev olarak hatırlatmalar yapılmış kişiler idik. Bir aksaklık, sapma, saptırma olmamıştır. Yalnız onlar değil şehrin içinde on beş-yirmi kişi vardı takip edilen. Nuri Benli gibi...

—Üstad Urfa'ya gitmeden evvel size; haydi hoşça kalın gibi bir şeyler söyledi mi?

—Hayır, bunlar ani olan şeylerdi.

EŞİM: “SERT DAVRANMA. ARAMA TARAMA İŞİNDE TOLERANSLI DAVRAN” DERDİ BANA

—Kaç yılında evlendiniz? Çocuğunuz var mı? Kaç senesinde emekli oldunuz?

—1959'da evlendim. Üç çocuğum var. 1980'de emekli oldum.

—Askerliğinizi nerede yaptınız? Sivil mi yaptınız?

—1955-57'de yaptım. Daha polis değildim o zaman. Çavuştum askerde. Konya Orduevi'nde yaptım, Orduevi'ni idare ediyordum ben. İkinci ordunun Orduevi Alaaddin tepesindedir. Personeli ben yönlendiriyordum. Askerde bu işleri yapmadık.

—Şimdi meşguliyetiniz var mı?

—Ayrıldıktan sonra inşaatlar yaptım. Kızım iyi bir mimardır. Oğlum İTÜ mezunudur. Elektrik-elektronik mühendisi; dört beş tane dil biliyor, İstanbul'dadır. Diğeri tekstille uğraşiyor.

—Hanımınız, çocuklarınız bilir miydi sizin Bediüzzaman'ı takip ettiğinizi? Ne derdi nasıl karşılardı? Bir telkinatı olur muydu?

—Hanım bilirdi. Hanımım vefat etti. Bazı kişiler gidip: “Beyiniz bugün şuradaydı, arama yaptılar, senin bey de içindeydi...” gibi sözler oluyordu hanıma. Onun için ben: “Şu ahlaksız kadınlarla konuşmayın, görüşmeyin...” diye ismen belirtir söylerdim eşime.”

—Size bir telkini olur muydu?

—Evet. “Sert davranma. Arama tarama işlerinde toleranslı davran...” gibi telkinde bulunurdu. Şimdiki evimde, duvar takviminde Said Nursi'den her gün ufak dersler veriyor, okuyorum onları.

—İşte, “hanımlar şefkat kahramanıdır” diyor Üstad da.”